

UPA 2014-157
04.06.2014
Mimi Karlsen

Sinerissami tarnimikkut nappaatillit assigiiaarnerusumik pitsaane-rusumillu sullinneqarnissaat anguniarlugu Namminersorlutik Oqartussat kommunillu qanoq iliuuseqarsinnaanerit pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Siullermik Inuit Ataqatigiit Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit, qutsaviginiarpaat tarnimikkut nappaatillit atugarisaasa pitsanngorsarnissaannut oqallisiginninniarnanarut. Tarnikkut nappaateqarneq inuiaqatigiinni suli oqallisigineqanngippallaartut ilagivaat. Nappaammik atu-gaqartunut pitsanngorsaassagutta tarnikkut nappaateqarneq oqallisigine-rusariaqarparput, ilaqutariit, nunaqqatigiit, inuiqatigiillu iluanni oqallisigine-qarluarnerata kingunerissammagu nappaammik nalaataqartut oqaluuserin-ninnissaminnut oqilisaanneqarnissaat.

Inuit Ataqatigiit neriutigivarput oqallinnerup nassatarisaanik eqqarsar-taatsimikkut nappaatillit kiffartuunneqarnerat sullinneqarnerallu malunnaa-tilimmik pitsanngoriaateqartinneqarumaartoq. Taamaattumik qulakkeertaria-qarpoq eqqarsartaatsimikkut nappaateqartuusunut qanigisaannullu ataqatigiissaakkamik isumaqarluartumillu ikiorsiinissamik neqerooruteqartuar-nissaq, aamma ineqarnikkut, suliffeqarnikkut sunngiffimmilu sammisas-saqartitsinikkut periarfissat ilanngullugit – ataasiakkaat naleqarluartumik ataqqinassusilimmillu inuuneqarnissaat qulakkeerumallugu.

Inuit Ataqatigiit tungaanniit kissaatigaarput meeqqat inuusuttullu sullenneqarnerat pingartinneqassasoq – minnerunngitsumik siusissukkut qanoq iliuuseqarnissaq periarfissiissutiginiarlugu. Siusissukkut meeqqat atugaat, innarluutigisinnaasaat paasineqarpata, iliuuseqajaartoqarneratigut kingusin-nerusukkut tarnikkut nappaateqalersinnaaneq millisarniarlugu. Ullumikkut meeqqat atualereeraangata aatsaat ajornartorsiorsinnaanerit paasineqar-tarpoq, tamannalu unitsittariaqarparput tarnip nakorsaanit misissortit-sinnaannerit siusissumi pisinnaanngortillugit.

Tarnikkut nappaateqalernerup siusissukkut paasineqarnissaa qulakkeerniar-tariaqarpoq, qanigisaasut ilaqutaasulluunniit pisariitsumik pasitsaassinertik pillugu nakorsaarfimmu saaffiginnissinnaaneritigut. Nakorsaarfiullu qulakkeerniartariaqar-paa periarfissaq sivikitsoq atorlugu tarnip nakorsaanik misissortissinnaanissaq. Ilaatigummi takusarparput napparsimasoq ajornar-torsiortorujussuanngoraangat aatsaat paasineqartarnera. Tamannalu

ilaqutaasunut erenumarujussuartitsisarpoq, annikilliorujussuartitsillunilu, tamannalu minnerpaaffianiitinniartariaqarparput.

Inuit Ataqatigiit taanngitsoorumangilaat tarnikkut nappaateqalernissamut qanillitaasinnaasut, imigassap ikiaroonartumillu atuinerup millisartuarnissaa pingaartikkatsigu. Miserratigisinnaangilarpummi tarnimikkut nappaateqartut arlaqaqisut imigassamik ikiaroonartumilluunniit aallaaveqartarnerat. Tamannalu kommunit Namminersorlutillu oqartussat innuttaasut peqatigalugit iliuuseqarfiginiartuartaqarparput.

2010-mi tarnikkut nappaatilinnik sullissineq pillugu nassuiaammi ilaatigut nalunaarutigineqarpoq nunatsinni inuuttaasut 900 miss. annertuumik eqqarsartaatsimikkut nappaateqartuusut. Taamaattumik qulakkeertariaqarpoq ataqatigiissaakkamik isumaqarluartumillu ikiorsiinissamik neqeroruteqarnissaq aamma ineqarnikkut, suliffeqarnikkut sunngiffimmilu sammissasaqartitsinikkut periarfissat ilanngullugit ataasiakkaat naleqarluartumik inuuneqarnissaat qulakkeerumallugu.

Inuit Ataqatigiinnit pingaartipparput suliffeqarfiit akimorlugit suleqatigiilluarnissaq. Eqqarsartaatsimikkut nappaatillit ataavarnerusumik ikorfartorneqarnissamik pisariaqartippaat isumaginnittoqarfimmi, tapersersuisutut sullissisuni, napparsimaveqarfimmilu sulisut suliffitik akimorlugit suleqatigiilluarnissaat pisariaqarpoq. Isumaginnittup nalunngittariaqarpaa nakorsaqarfiup qanoq iliornera, tamakkulu ilaqutaasut aamma nalunngittariaqarparput. Suleqatigiinnerat ataatsimut siunnerfeqassaaq, ataqatigiissaa gaassallunilu. Inunnik isumaginnittut ikorfartuisullu sullissinermi qitiupput. Inunnik isumaginnittunik amigaateqarnerujussuaq, ikorfartuisullu taarse-rarnerujussuat pinaveersaartariaqarpoq, pikkorissaajuarnikkut ilinniarfissanillu periarfissiiuarnikkut.

Soorlu siunnersuuteqartup oqarneratuut tarnimikkut napparsimasut assigiiarnerusumik pitsaanerusumillu sullinneqarnissaat anguniarlugu Namminersorlutik Oqartussat kommunillu suleqatigiittariaqarput.

Sinerissami sullissisut assigiiamik sulisinnaanissaat ilinniagaqartitsinikkut anguneqarsinnaavoq. Namminersorlutik Oqartussat ilinniartitsineq pikkorissaajuarnerlu ingerlattariaqarparput, kommunini sulisut pikkorissartuarnissamik periarfissaqalersillugit. Aammattaaq ilaqutaasut pikkorissarneqartariaqarput, taakkuummatami ulluinnarni napparsimasumut qaninnerasaasut.

Namminersorlutik Oqartussat kommunillu suleqatigiissutigilluinnartariaqagaat tassaavoq tarnimikkut napparsimasunik sullissisut ilinniagaqarlutillu pikkorissartuarnissaat. Napparsimasutuulli allatut tarnimikkut napparsimasut pisariaqartitsippat ilisimasalimmik nalililernerqarlutillu pilersarusiuunneqarnissaminnik. Tarnimikkut napparsimasut ulluinnarni inuunerat pitsanngorsarniarutsigu suliffissaaleqisunik tiguinnakkanik sulisoqarneq minnerpaaffimminiitittariaqarparput, tassami tarnimikkut napparsimasut pisariaqartinnerpaavaat ullut toqqissisimanartumik takorlooruminartumillu ingerlan-

neqarnissaat. Tamannalu Kommunit Namminersorlutillu oqartussat akisussaaffigaat.

Napparsimasut aamma sammisassaat assigiinngitsuusariaqarput. Pikkorissartinneqarsinnaanerit periarfissaajuartariaqarput, suliffeqarsinnaanermut imaluunniit soqutigisaqarsinnaanermut ammaassissammata.

Nappaateqartoq ikiorneqartariaqartarpoq sumik allamik pikkoriffeqarneranik taassuminngalu ineriartortitsissinnaaneranik. Sunaluunniimmi pikoriffik imminut tatiginermik pilersitsisarmat, nappaateqaraanni peqqikkaanniluunniit.

Inuit Ataqtigiit naggataagut ilanngukkumavarput Maniitsumi misilinneqarsimasup maanna aamma ullutsinni atorineqarsinnaanera innersuusutigalugu.

Maniitsumi ukioq 2000 aallartinnerani pilersinneqarput assigiinngitsunik ilinniagallit katsorsaasartoqtigiit, akuullutik tarnip nappaataanik katsorsaa-
vik, peqqinnissaqarfik, kriminalforsorgi aamma politiit. Katsorsaasartoqtigiit suliassaraat tarnikkut napparsimasut pisariunerpaat ikiussallugit, ataatsimiinnerit aalajangersimasut, ataavartut aqqissuulluakkallu atorlugit.

Periutsumi tassani misilittakkat pitsaasupilussuupput.

Aallartisarnermi Maniitsumi periutsip pisariaqartippaa sulisunik piginnaanngorsaaniissaq, periutsip eqqukkiartornerani sulisut akuusut tamarmik piffissaqarfignerunissaat.

Maniitsumili periutsip atornerani misilittakkat takutippaat, piffissaq ungasin-
nerusiq isigalugu pisortat aningaasanik sipaarnerrulerumaartut, angalanermut aningaasartuutitalinnik pinngitsaaliilluni unitsitsiartortarnerit killeqarnerulissammata kiisalu ulluklut unukkullu aporaannerit ikinnerulerlutik.

Innuttaasunut tarnikkut napparsimasunut ima ilaqutaasunulluunniit Maniitsumi periutsip atulersinneqarnera pitsaanerusumik katsorsaariaaseqal-
lerneramik kinguneqarsimavoq kiisalu toqqissisimanerunermik, ilisimasaqarnerulerneramik aamma paaseqatigiinnerunermik pilersitsisimalluni.

Tamannalu assersuusiullugu Inuit Ataqtigiit qilanaarutigivarput tarnimikkut nappaateqartut atugaasa pitsanngorsarneqarnissaannut oqallinnissarput.